

61:57

B43

Міністерство охорони здоров'я України
Товариство токсикологів України
Інститут екогієни і токсикології ім. Л.І. Медведя
Буковинська державна медична академія
НДІ медико-екологічних проблем МОЗ України

Наукова конференція
**"ВІКОВІ АСПЕКТИ ЧУТЛИВОСТІ
ОРГАНІЗМУ ДО КСЕНОБІОТИКІВ"**

24-25 жовтня 2002 року
Чернівці

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УДК 616.367-053.1

**ПРО КРИТИЧНІ ПЕРІОДИ МОЖЛИВОГО
ВИНИКНЕННЯ ДЕЯКИХ ПРИРОДЖЕНИХ
ВАД СПІЛЬНОЇ ЖОВЧНОЇ ПРОТОКИ**

С.І.Рябий, С.М.Луканьова, М.Д.Лютик

Буковинська державна медична академія, Чернівці

Природжені вади жовчних протоків за даними літератури (Г.А. Баиров и соавт., 1970) складають близько 6-8% серед усієї природженої патології. Проблема природжених вад спільної жовчної протоки (СЖП) зумовлена важкістю клінічного перебігу, складністю своєчасної діагностики та оперативної корекції, що призводить до незадовільних результатів лікування. Певним чином це пояснюється недостатнім вивченням та суперечливими даними про терміни та морфологічні передумови виникнення природжених вад. Зростання частоти природжених вад розвитку на фоні зниження народжуваності, що відбувається в останні роки, пов'язано в значній мірі з погіршенням екологічних умов проживання населення, і зумовлює підвищену увагу до цієї патології з боку як клініцистів, так і морфологів.

Метою дослідження було уточнити критичні періоди та морфологічні передумови можливого виникнення деяких природжених вад СЖП. Дослідження виконано на 4 зародках (від 9,0 до 14,0 мм довжини) та 6 передплодах (від 15,0 до 58,0 мм довжини) людини, отриманих з гінекологічного відділення Заставнівської ЦРЛ з екологічно несприятливих територій. При вивченні послідовних серійних гістологічних зрізів виявлено, що у зародка

9,0 мм довжини зачаток СЖП має вигляд епітеліальної трубки з помітним просвітом овальної форми діаметром 16мкм. У зародка 9,5 мм довжини СЖП представлена епітеліальним тяжем довжиною 260 мкм і діаметром 56 мкм, що має щілиноподібний просвіт в місці з'єднання з протокою підшлункової залози. У зародка 11,0 мм довжини просвіт в зачатку СЖП не виявлявся. У зародка 13,0 мм СЖП мала добре виражений просвіт діаметром 20 мкм. У передплодів 19,5 та 23,0 мм СЖП довжиною 450 мкм залягала у товщі мезенхіми вентральної брижі дванадцятипалої кишки і на всьому протязі мала добре виражений просвіт діаметром 16 мкм, який в дистальному відділі в місці впадіння в дванадцятипалу кишку був майже відсутній. У задванадцятипалому відділі СЖП виявлено розширення просвіту з кишеньоподібними вип'ячуваннями стінки протоки, що закінчувалися сліпо в оточуючій мезенхімі. Зникнення просвіту СЖП у зародків 11,0 мм довжини може бути спричинене розмноженням епітеліальних клітин стінки протоки з наступною реканалізацією протоки у зародків 13,0 мм. Вплив несприятливих факторів на організм зародка в кінці 5-го тижня внутрішньоутробного розвитку може викликати порушення процесів реканалізації і затримку розвитку протоки на солідній стадії, що вважається морфологічною передумовою виникнення природженої атрезії СЖП. Виявлені кишеньоподібні вип'ячування стінки СЖП із звуженням її просвіту в інтрамуральному відділі, що спостерігали у зародків 19,5 та 23,0 мм довжини, можуть слугувати морфологічною передумовою розвитку кістозного розширення СЖП.

Таким чином, виникнення деяких природжених вад СЖП (атрезії, кістозні розширення) має місце наприкінці зародкового та початку передплодового періодів і може бути спричинене порушенням нормального внутрішньоутробного розвитку протоки внаслідок впливу несприятливих факторів на організм вагітної та ембріону.